

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista annetun lain 15 ja 20 §:n muuttamisesta sekä 20 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Johdanto

Sosiaali- ja terevysministeriö pyytää lausuntoa liitteenä olevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista annetun lain (vanhuspalvelulaki) 15 ja 20 §:n muuttamisesta sekä 20 §:n väliaikaisesta muuttamisesta.

Tausta

Perhe- ja perustalveluministeri Krista Kiuru on 29.8.2019 asettanut iäkkäiden henkilöiden palvelujen uudistamistyöryhmän. Työryhmän tavoitteena on turvata iäkkäille henkilöille laadukkaat, yhdenvertaiset ja kustannustehokkaat palvelut sekä vahvistaa palvelujen laatua, sekä tarpeenmukaista ja yhdenvertaista saatavuutta. Työryhmän on muiden tehtäviensä lisäksi arvioitava henkilöstömitoituksen nostamista vähintään 0,7 ympärivuorokautisen hoidon yksiköissä sekä siihen liittyen työnjaon selkiyttämistä.

Henkilöstömitoitusta ja siihen liittyviä tekijöitä koskevan hallituksen esityksen valmistelemista varten on asetettu mitoituksajaosto, jonka tehtävänä on ollut 30.9.2019 mennessä tehdä ehdotus hallituksen esitykseksi henkilöstömitoituksesta ja yhtenäisestä toimintakyvyn arvioinnissa käytettävästä mittaristosta.

Tavoitteet

Esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista annettua lakia (vanhuspalvelulaki). Esitysluonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi iäkkään henkilön palvelutarpeen selvittämisessä ja arvioinnissa käytettävästä yhtenäisestä kansallisesta arviointi- ja seurantamittaristosta. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi iäkkäiden henkilöiden ympärivuorokautisen hoidon toimintayksiköissä noudatettavasta henkilöstömitoituksesta, siihen laskettavasta henkilöstöstä, mitoituksen laskentamallista sekä mitoituksen vaiheittaisesta voimaantulosta.

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää jakelussa mainittuja tahoja antamaan lausuntonsa jaoston valmistelemasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään jättämään osoitteessa lausuntopalvelu.fi. Lausunnossa tulee mainita säädösvalmisteluhankkeen tunniste STM070:00/2019. Myös jakelulistan ulkopuoliset tahot voivat halutessaan antaa lausuntonsa.

Huomaattehan, että kaikki lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausuntoaika on 4.10.–15.11.2019.

Valmistelijat

Hallitusneuvos Jaana Huhta, jaana.huhta@stm.fi, puh. 02951 63407
Neuvotteleva virkamies Satu Karppanen, satu.karppanen@stm.fi, puh. 02951 63549

Liitteet:

[HE_luonnos_4.10.2019.pdf](#) - Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain 15 ja 20 §:n muuttamisesta sekä 20 §:n väliaikaisesta muuttamisesta (vanhuspalvelulaki)

[Propositionens huvudsakliga innehåll och lagsförslag_4.10.2019.pdf](#) - Propositionens huvudsakliga innehåll och lagsförslag

Jakelu:

Akava ry
Attendo Oy
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Esperi
Espoon kaupunki
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoimi
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Folkhälsan
Folktinget
Heinäveden kunta
Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy
Helsingin hallinto-oikeus
Helsingin kaupunki
Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Huoltaja-säätiö
Hyvinvointiala HALI ry
Hämeenlinnan kaupunki
Ihmisoikeuskeskus
Ikaalisten kaupunki
Ikäinstituutti
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Iso / sosiaalialan
osaamiskeskusten johtajat
Joensuun kaupunki
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
Jyväskylän kaupunki
Järvenpään kaupunki
Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Socom Oy / sosiaalialan
osaamiskeskusten johtajat
Kansallinen kokoomus r.p.
Kansaneläkelaitos
Keminmaan kunta
Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Koske ry / sosiaalialan
osaamiskeskusten johtajat
Keuruun kaupunki
Kolarin kunta
Korkein hallinto-oikeus
KT Kuntatyöntajat
Kuopion kaupunki
Kustaankartanon monipuolinen palvelukeskus
Lapin aluehallintovirasto
Liikenne- ja viestintäministeriö
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Keski-Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus, Sosiaalitaito Oy
/ sosiaalialan osaamiskeskusten johtajat
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Mehiläinen
Muistiliitto
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Oulun kaupunki
Palvelukoti Saarela Oy
Perussuomalaiset r.p.
Perusturvakuntayhtymä Karviainen
Pietarsaaren kaupunki
Pihlajalinna Terveys Oy
Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus, Sonet Botnia /
sosiaalialan osaamiskeskusten johtajat
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Poske / sosiaalialan
osaamiskeskusten johtajat
Porin kaupunki

Porvoon kaupunki
Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä
Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus, Socca / sosiaalialan
osaamiskeskusten johtajat
Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä
Riihimäen kaupunki
Rovaniemen kaupunki
Ruotsinkielinen sosiaalialan osaamiskeskus, Finlandssvenska
Kompetenscentret Ab / sosiaalialan osaamiskeskusten johtajat
Saamelaiskäräjät
Salon kaupunki
SALVA ry
Sisäministeriö
Sodankylän kunta
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry
Sosiaalialan osaamiskeskus Pirkanmaalla, Kanta-Hämeessä ja
Satakunnassa, Pikassos / sosiaalialan osaamiskeskusten johtajat
Sosiaalialan osaamiskeskus Verso -liikelaitos / sosiaalialan
osaamiskeskusten johtajat
Sosiaaliasiamiehet ry
Sosiaalijohto ry
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
Suomen Geriatrit ry
Suomen Geronomiliitto ry
Suomen Keskusta r.p.
Suomen Kristillisdemokraatit r.p.
Suomen Kuntaliitto
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry
Suomen ruotsalainen kansanpuolue r.p.
Suomen Senioriliike
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.
Tampereen kaupunki
Tasa-arvovaltuutettu
Tehy ry
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Terveys- ja sosiaalialan yrittäjät TESO ry
Turun kaupunki
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työterveyslaitos
Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE
Valtakunnallinen sosiaalityön yliopistoverkosto SOSNET
Valtiovarainministeriö
Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto Valli ry
Vanhustyön keskusliitto
Vantaan kaupunki
Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Vasso Oy / sosiaalialan
osaamiskeskusten johtajat
Vasemmistoliitto r.p.
Vihreä liitto r.p.
Wilhelmiina Palvelut Oy

Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Ympäristöministeriö

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan organisaatio

- Kunta tai kuntayhtymä
- Valtion viranomainen
- Järjestö
- Palveluntuottaja
- Muu

Toivomme lausunnonantajien ottavan kantaa seuraaviin asioihin:

Henkilöstön mitoittaminen

Vastaako esitysluonnoksessa ehdotettu määrittely mitoitukseen laskettavista henkilöstöryhmistä asiakkaiden ja toiminnan tarpeita?

Hallitusohjelmaan on kirjattu, että henkilöstön työnjakoa selkiytetään muun muassa tukipalvelujen osalta. Onko esitysluonnoksessa ehdotettu työnjako välittömän asiakastyön ja välillisen tukipalvelutyön osalta asianmukainen vai olisiko sitä tarpeen muuttaa jollakin tavoin?

Kertooko esitysluonnoksessa ehdotettu tapa laskea mitoitus luotettavalla tavalla mitoituksen toteutumisesta?

Onko esitysluonnoksessa ehdotettu tapa laskea mitoitus mielestänne käytännössä toimiva?

Onko esitysluonnoksessa ehdotettu siirtymäaika näkemyksenne mukaan sopiva 0,7 mitoituksen toteuttamiseen?

Miten riittävä henkilöstön saatavuus voidaan turvata?

Toimintakyvyn ja palvelutarpeen (hoitoisuuden) kansallinen arviointi- ja seurantamittaristo

Kansalliseksi toimintakyvyn ja palvelutarpeen (hoitoisuuden) arviointi- ja seurantamittaristoksi on ehdotettu RAI-järjestelmää, koska on arvioitu, että sillä voidaan nykyisistä arviointivälineistä parhaiten vastata henkilöstömitoituksen ja asiakastarpeiden välisen yhteyden arviointiin.

Mitä RAI:n käyttöönotossa tulee ottaa huomioon?

Miten näkemyksenne mukaan RAI-järjestelmän kautta saatavaa tietoa voidaan hyödyntää palvelujen järjestämisessä ja/tai tuotannossa?

Sisältyykö RAI:n käyttöön joitakin riskejä tai haasteita?

Onko mielestänne olemassa jokin muu / joitakin muita mittaristoja, jotka vastaisivat asiakkaiden toimintakyvyn ja palvelutarpeen (hoitoisuuden) arviointiin ja seurantaan paremmin kuin RAI-mittaristo?

Muita huomioita

Mitä muuta haluatte tuoda esiin?

Koivisto Taru

Manni Noora
Sosiaali- ja terevysministeriö